

Piekļuves tarifu aprēķināšanas metodika

Izstrādāta saskaņā ar
Ministru kabineta 2012.gada 24.janvāra
noteikumu Nr.79 „Noteikumi par darbības
programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi”
papildinājuma 3.2.2.3.aktivitāti
„Elektronisko sakaru pakalpojumu
vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana
visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)””
70.2.apakšpunktu

I. Lietotie termini

- 1. Pakalpojumu sniedzējs** – šīs metodikas izpratnē Ministru kabineta 2012.gada 24.janvāra noteikumos Nr.79 „Noteikumi par darbības programmas ”Infrastruktūra un pakalpojumi,, papildinājuma 3.2.2.3.aktivitāti ”Elektronisko sakaru pakalpojumu vienlīdzīgas pieejamības nodrošināšana visā valsts teritorijā (platjoslas tīkla attīstība)”” (turpmāk - Noteikumi) un Satiksmes ministrijas un VAS „Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs” 2012.gada 28.maija līgumā Nr. SM 2012/ - 27 par Eiropas Savienības fonda projekta Nr.3D/3.2.2.3.0/12/IPIA/SM/001 „Nākamās paaudzes elektronisko sakaru tīklu attīstība lauku reģionos” īstenošanu noteiktais finansējuma saņēmējs – VAS “Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs”.
- 2. Piekļuves pakalpojumu tarifi** – pakalpojuma sniedzēja nodrošinātā pakalpojuma „Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma” tarifi.
- 3. Piekļuves tarifu projekts** – atbilstoši Noteikumu 70.2. apakšpunktam pakalpojuma sniedzēja sagatavotais pakalpojuma „Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma” tarifu projekts, ko pakalpojumu sniedzējs iesniedz apstiprināšanai Satiksmes ministrijā.
- 4. Piekļuves pakalpojumi** – pakalpojuma sniedzēja nodrošinātie „Vidējās jūdzes optiskā tīkla resursu noma” pakalpojumi.
- 5. Elektronisko sakaru komersants** – komersants Elektronisko sakaru likuma izpratnē.

6. **Neto peļņas rentabilitāte** – šīs metodikas izpratnē neto peļņas rentabilitāte, kas aprēķināta piekļuves pakalpojumu tīro peļņu dalot ar piekļuves pakalpojumu ieņēmumiem.

II. Vispārīgie jautājumi

7. Metodika nosaka kārtību, kādā pakalpojuma sniedzējs aprēķina elektronisko sakaru komersantiem nodrošināto piekļuves pakalpojumu tarifus, kā arī kārtību, kādā tiek sagatavots un apstiprināts pakalpojuma sniedzēja piekļuves tarifu projekts.

8. Pakalpojumu sniedzējs iesniedz piekļuves tarifa projektu Satiksmes ministrijā, kopā ar tarifa projektu iesniedzot informāciju un dokumentus, kas apliecina tarifa projektā iekļauto izmaksu pamatojumu.

9. Pakalpojumu sniedzējs tarifa projektā precīzi un pārskatāmi atspoguļo pakalpojuma izmaksas, iekļaujot tajās tikai ar attiecīgo piekļuves pakalpojuma nodrošināšanu saistītos aktīvu un darbību izmaksas.

10. Pakalpojumu sniedzējs tarifa projektā iekļauj tikai tās tehnoloģiski un ekonomiski pamatotās izmaksas, kas nepieciešamas attiecīgā piekļuves pakalpojuma efektīvai nodrošināšanai.

11. Piekļuves tarifu projektā Pakalpojumu sniedzējs iekļauj piekļuves pakalpojumu šādas tarifu pozīcijas:

11.1. Optisko šķiedru pāru posma noma;

11.2. Optisko šķiedru pāru pieslēguma ierīkošana optiskā tīkla piekļuves punktos (pieslēguma veidi – izmantojot ODF un optisko šķiedru metināšanu);

11.3. Optisko šķiedru pāru pieslēguma ierīkošana optiskā tīkla sadales punktos (pieslēguma veidi – izmantojot ODF un optisko šķiedru metināšanu);

11.4. Optisko šķiedru pāru pieslēguma ierīkošana maģistrālajos punktos (pieslēguma veidi – izmantojot ODF un optisko šķiedru metināšanu);

11.5. Optisko šķiedru pāru pieslēguma ierīkošana kabeļu trasē (pieslēguma veidi - kabeļu akā pie esošas uznavas; kabeļu akā, veidojot jaunu uznavu; izbūvējot jaunu aku un uznavu);

11.6. Izdalīšanas punkts optiskā kabeļu trases posmā, kur var veikt pieslēgumu kabeļu trasei (izdalīšanas punktu var izveidot optiskā tīkla piekļuves punktā, sadales punktā, maģistrālajā punktā, kā arī kabeļu trasē). Vienā posmā var izveidot vienu vai vairākus izdalīšanas punktus. Izdalīšanās punktu var izveidot tikai “baltajās” teritorijās.

12. Metodikas 11.punktā noteiktajam Optisko šķiedru pāru nomas pakalpojumam tiek piemērota ikmēneša abonēšanas maksa, kas aprēķināta, ievērojot Optisko šķiedru pāra nomas tarifu par 100 metriem un Optisko šķiedru pāra nomātā posma garumu, kā arī ņemot vērā šādus nosacījumus:

12.1. optisko šķiedru pāra nomātā posma garums tiek noteikts pēc faktiskā kabeļa trases garuma saskaņā ar pakalpojuma sniedzēja optiskā tīkla infrastruktūras izbūves dokumentāciju;

12.2. tarifkācijas solis ir 100 metri, noapaļojot optisko šķiedru pāra nomātā posma garumu uz augšu līdz pilniem 100 metriem;

12.3. minimālais pakalpojuma apjoms ārpus apdzīvotajām vietām ir noteikts katram nomātam optisko šķiedru pāra posmam un ir 1000 metri (1km);

12.4. ilgtermiņa nomas līguma noslēgšanas gadījumā (piemērojams pakalpojuma līgumiem, kas ir noslēgti uz 120 (simt divdesmit) vai 180 (simt astoņdesmit) mēnešiem) pakalpojuma apmaksu var veikt ar vienreizēju maksājumu, kas tiek aprēķināts reizinot konkrētā posma viena kilometra tarifu (vadoties no kopējā posma garuma) ar posma garumu (km skaits) un ar attiecīgo mēnešu skaitu (120 vai 180 mēneši). Ja posma ietvaros ir paredzēts veidot izdalīšanās punktus, tad ilgtermiņa nomas maksājumā tiek iekļauta summa, kura tiek iegūta reizinot izdalīšanās punktu nomas tarifu ar izdalīšanās punktu skaitu un attiecīgo nomas mēnešu skaitu (120 vai 180 mēneši).

Ilgtermiņa nomas maksa= $ID_{NM} * PG * NT + IzP_{NM} * IzP_{skaits} * NT$, kur

ID_{NM} – Posma mēneša nomas maksas apmērs vadoties no posma garuma;

PG – posma garums;

NT – posma ilgtermiņa nomas termiņš mēnešos;

IzP_{NM} – izdalīšanās punkta mēneša nomas maksa;

IzP_{skaits} – Izdalīšanās punktu skaits posmā;

Ja komersants posma ilgtermiņa nomas perioda laikā vēlas šajā posmā izveidot jaunu izdalīšanās punktu, tad esošā konkrētā posma ilgtermiņa nomas maksa tiek papildināta reizinot izdalīšanās punktu nomas tarifu, ar izdalīšanās punktu skaitu un attiecīgo nomas mēnešu skaitu (120 vai 180 mēneši) - $IzP_{NM} * IzP_{skaits} * NT$, kur

NT – posma ilgtermiņa nomas termiņš;

IzP_{NM} – izdalīšanās punkta nomas maksa;

IzP_{skaits} – Izdalīšanās punktu skaits posmā.

13. Pakalpojuma abonēšanas maksa tiek aprēķināta katram nomātā optisko šķiedru pāra posmam atsevišķi.

14. Metodikas 11. punktā noteiktajam optisko šķiedru pāru pieslēguma vai izdalīšanās punkta ierīkošanas tarifu pozīcijām tiek piemērota vienreizēja ierīkošanas maksa.

15. Tarifu projekta aprēķināšanai Pakalpojumu sniedzējs izmanto metodikas 11.punktā minēto pakalpojumu apjomu prognozi 5 gadu laika periodam, ko sagatavo atbilstoši šīs metodikas pielikumā Nr.2 pievienotajai formai.

16. Tarifa projekta pamatošanai Pakalpojumu sniedzējs sagatavo un iesniedz peļņas vai zaudējumu aprēķinu 5 gadu laika periodam atbilstoši šīs metodikas pielikumā Nr.4 pievienotajai formai.

17. Piekļuves tarifu projektā iekļautā pakalpojuma sniedzēja neto peļņas rentabilitāte nevar pārsniegt maksimāli pieļaujamo neto peļņas rentabilitāti 7% apmērā, kas aprēķināta peļņas vai zaudējumu aprēķina 5 gadu kumulatīvo tīro peļņu dalot ar piekļuves pakalpojumu 5 gadu kumulatīvajiem ieņēmumiem.

18. Ja iepriekšējā finanšu gadā pakalpojumu sniedzējam ir radusies peļņa no piekļuves pakalpojumu nodrošināšanas, pakalpojumu sniedzējs peļņu novirza piekļuves pakalpojumu infrastruktūras turpmākai attīstībai. Ja nav nepieciešams veikt turpmākas investīcijas infrastruktūras attīstībai, piekļuves pakalpojumu tarifi un to aprēķināšanas metodika tiek pārskatīta.

III. Tarifos iekļaujamās izmaksas

19. Tarifa projektā iekļaujamās pilnās izmaksas (I_P) sastāv no pamatlīdzekļu nolietojuma un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījuma (I_{nol}), darbības izmaksām (I_{darb}), nodokļiem (I_{nod}), kredītu procentu maksājumiem (I_k). Tarifa projektā iekļauj tikai tās izmaksas, kas attiecas uz konkrētā pakalpojuma sniegšanu un ir pamatotas.

$$I_P = I_{nol} + I_{darb} + I_{nod} + I_k$$

20. Pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījums:

20.1. Pamatlīdzekļu nolietojumu un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumu aprēķina saskaņā ar šādu formulu:

$$I_{nol} = I_{nol.pam} + I_{nol.nem}, \text{ kur}$$

I_{nol} - pamatlīdzekļu nolietojums un nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījums;

$I_{nol.pam}$ - pamatlīdzekļu nolietojums;

$I_{nol.nem}$ - nemateriālo ieguldījumu izveidošanas izmaksu norakstījums.

20.2. Pamatlīdzekļu nolietojumu aprēķina saskaņā ar grāmatvedības standartiem un Pakalpojumu sniedzēja pieņemto grāmatvedības politiku.

20.3. Nemateriālo ieguldījumu vērtības norakstījumu Pakalpojuma sniedzējs aprēķina attīstības izmaksām, koncesiju, patentu, licenču, preču zīmju un citu nemateriālo ieguldījumu izmaksām (izņemot Pakalpojuma sniedzēja nemateriālo vērtību), ņemot vērā grāmatvedības standartus un Pakalpojumu sniedzēja pieņemto grāmatvedības politiku.

20.4. Aprēķinot nolietojumu pamatlīdzekļiem, kas finansēti no valsts, pašvaldības, ārvalsts, Eiropas Savienības, citas starptautiskas organizācijas un institūcijas saņemtās finanšu palīdzības vai finanšu atbalsta, šādu pamatlīdzekļu vērtību samazina par attiecīgās finanšu palīdzības vai finanšu atbalsta vērtību, kas norādīta Pakalpojuma sniedzēja bilances postenī "Nākamo periodu ieņēmumi" un noteikta atbilstoši Ministru kabineta noteiktajai kārtībai, kādā finanšu pārskatos atspoguļojams valsts, pašvaldību, ārvalstu, Eiropas Savienības, citu starptautisko organizāciju un institūciju finansiālais atbalsts (finanšu palīdzība), ziedojumi un dāvinājumi naudā vai natūrā.

20.5. Pamatlīdzekļiem, kas finansēti izmantojot Eiropas Savienības vai tās dalībvalstu finanšu līdzekļus, aprēķināto nolietojumu var iekļaut tarifa projektā tikai tādā apmērā, kas nepārsniedz Noteikumos paredzētā līdzfinansējuma līmeni.

21. Darbības izmaksas

21.1. Pakalpojumu sniedzēja darbības izmaksas piekļuves pakalpojumiem aprēķina saskaņā ar šādu formulu:

$$I_{\text{darb}} = I_{\text{pers}} + I_{\text{tehn}} + I_{\text{saimn}}, \text{ kur}$$

I_{darb} - darbības izmaksas piekļuves pakalpojumiem tarifa projektā;

I_{pers} - personāla un sociālās izmaksas;

I_{tehn} - piekļuves pakalpojumu sniegšanai nepieciešamo tehniskās infrastruktūras līdzekļu uzturēšanas un remonta izmaksas;

I_{saimn} - saimnieciskās darbības izmaksas.

21.2. Darbības izmaksu apmērs tiek noteikts katram piekļuves tarifu projektā iekļautā laika perioda gadam balstoties uz darbības izmaksu prognozi.

21.3. Personāla un sociālās izmaksas (I_{pers}) aprēķina saskaņā ar darba tiesisko attiecību un sociālās apdrošināšanas jomu reglamentējošajiem normatīvajiem aktiem. Personāls ir visi Pakalpojuma sniedzēja darbinieki, kuri proporcionāli to dalībai ir iesaistīti piekļuves pakalpojumu sniegšanā: pamatdarbības procesā, uzturēšanas un atbalsta procesos, administratīvais personāls.

21.4. Saimnieciskās darbības izmaksās ietilpst pakalpojuma sniedzēja darbības izmaksas, kas ir ekonomiski un tehnoloģiski attiecināmas uz pakalpojuma sniegšanu ar tiešas vai netiešas cēloņsakarības palīdzību un nav attiecināmas uz citiem izmaksu veidiem.

21.5. Saimnieciskās darbības izmaksas var ietvert:

- 21.5.1. Telpu noma, uzturēšana;
- 21.5.2. Komunālie pakalpojumi (elektroenerģijas, siltumenerģijas, ūdens piegādes, gāzes izmaksas);
- 21.5.3. Sakaru pakalpojumu izmaksas;
- 21.5.4. Sakaru iekārtu noma un uzturēšana;
- 21.5.5. Biroja un administratīvās izmaksas;
- 21.5.6. Transporta izmaksas;
- 21.5.7. Informēšanas aktivitāšu un reklāmas izmaksas;
- 21.5.8. Veselības un darba drošības izmaksas;
- 21.5.9. Apmācību un komandējumu izmaksas;
- 21.5.10. Datortehnikas noma, IT pakalpojumi;
- 21.5.11. Citas darbības izmaksas, kas saistītas ar pakalpojuma nodrošināšanu.

22. Nodokļi

22.1. Tarifa projektā Pakalpojumu sniedzējs norāda atsevišķi šādus saskaņā ar normatīvajiem aktiem aprēķinātos nodokļus:

22.1.1. nekustamā īpašuma nodokli par Pakalpojumu sniedzēja īpašumā un nomā esošām ēkām, būvēm un zemi, kas tiek izmantotas pakalpojuma sniegšanai;

22.1.2. uzņēmuma ienākuma nodokli, kas attiecināms uz ienākumu, kas gūti no piekļuves pakalpojuma sniegšanas;

22.1.3. citus nodokļus, kas piemērojami saskaņā ar likumdošanu.

23. Procentu maksājumi

23.1. Pakalpojumu sniedzējs piekļuves pakalpojumu izmaksās var iekļaut kredīta procentu maksājumus, ja kredīts izmantots jaunu pamatlīdzekļu izveidošanai piekļuves pakalpojuma nodrošināšanai.

IV. Vispārējie izmaksu attiecināšanas principi

24. Pakalpojuma sniedzējs izmaksas iedala šādās kategorijās:

24.1. tiešās un tieši attiecināmās izmaksas, kuras var tieši un nepārprotami attiecināt uz attiecīgo piekļuves pakalpojumu;

24.2. netiešās izmaksas, kuras ietver vairāku pakalpojumu kopējās izmaksas un kuras var attiecināt uz konkrētu piekļuves pakalpojumu ar izmaksu virzītāja palīdzību;

24.3. vispārējās izmaksas, kuras nevar attiecināt, balstoties uz cēloņsakarību, uz kādu konkrētu pakalpojumu.

25. Vispārējo izmaksu attiecināšanai uz pakalpojumiem pakalpojumu sniedzējs pēc paša izvēles lieto vienu no šādām metodēm:

25.1. bruto ieņēmumu metode — vispārējās izmaksas attiecina uz piekļuves pakalpojumu proporcionāli tā apgrozījumam Pakalpojumu sniedzēja kopējā apgrozījumā;

25.2. tīro ieņēmumu metode — vispārējās izmaksas attiecina uz piekļuves pakalpojumu proporcionāli tā ieņēmumiem Pakalpojuma sniedzēja tīrajos ieņēmumos;

25.3. attiecināto izmaksu metode — vispārējās izmaksas attiecina uz piekļuves pakalpojumu proporcionāli attiecinātajām izmaksām.

26. Uz piekļuves pakalpojumu attiecinātās vispārējās izmaksas nedrīkst pārsniegt 10% no visām uz attiecīgo pakalpojumu attiecinātajām izmaksām.

V. Izmaksu attiecināšanas uz piekļuves pakalpojumiem principi

27. Metodikas 11.punktā noteikto optisko šķiedru pāru pieslēguma ierīkošanas pozīciju izmaksās iekļauj tikai tiešās izmaksas, kas saistītās ar šo pakalpojumu ierīkošanu:

27.1. pakalpojumu ierīkošanai nepieciešamo materiālu izmaksas;

27.2. pakalpojumu ierīkošanai nepieciešamo darbu izmaksas;

27.3. pieslēguma testēšanas un profilaktisko mērījumu darba izmaksas;

27.4. ar nokļūšanu pakalpojuma ierīkošanas vietā saistītās transporta izmaksas.

28. Pakalpojumu ierīkošanas izmaksās neiekļauj netiešās izmaksas un vispārējās izmaksas.

29. Izmaksas un tarifi tiek noteikti katram punktā minētajam ierīkošanas pakalpojumam atkarībā no pieslēguma punkta un pieslēguma veida.

30. Metodikas 11.punktā noteiktā optisko šķiedru pāru posma nomas pakalpojuma izmaksās iekļauj tiešās izmaksas, attiecinātās netiešās izmaksas un attiecinātās vispārējās izmaksas, kas saistītas ar šī pakalpojuma nodrošināšanu:

30.1. nolietojumu:

30.1.1. izbūvētās vidējās jūdzes optisko šķiedru kabeļu infrastruktūrai;

30.1.2. telemetrijas sistēmai;

30.1.3. mēriekārtām un instrumentiem;

30.1.4. IT sistēmām;

30.1.5. transporta līdzekļiem;

30.1.6. citu pamatlīdzekļu nolietojumu, ja tie saistīti ar optisko šķiedru pāra nomas pakalpojuma nodrošināšanu.

30.2. darbības izmaksas:

30.2.1. piekļuves pakalpojumu nodrošināšanas tehniskās izmaksas;

30.2.2. piekļuves pakalpojumu nodrošināšanai nepieciešamo optiskā kabeļu tīkla infrastruktūras līdzekļu uzturēšanas un remonta izmaksas;

30.2.3. telemetrijas un IT sistēmu uzturēšanas un atbalsta izmaksas;

30.3. personāla izmaksas t.sk. atlīdzība par darbu, valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas, pārējās sociālās nodrošināšanas izmaksas;

30.4. saimnieciskās darbības izmaksas:

30.4.1. telpu noma, uzturēšana;

30.4.2. komunālie pakalpojumi (elektroenerģijas, siltumenerģijas, ūdens piegādes, gāzes izmaksas;

30.4.3. sakaru pakalpojumu izmaksas;

30.4.4. sakaru iekārtu noma un uzturēšana;

30.4.5. biroja un administratīvās izmaksas;

30.4.6. transporta izmaksas;

30.4.7. informēšanas aktivitāšu un reklāmas izmaksas;

30.4.8. veselības un darba drošības izmaksas;

30.4.9. apmācību un komandējumu izmaksas;

30.4.10. datortehnikas noma, IT pakalpojumi;

30.4.11. citas darbības izmaksas, kas saistītas ar pakalpojuma nodrošināšanu.

VI. Piekļuves tarifu projektā iekļaujamā informācija

31. Pakalpojumu sniedzējs piekļuves tarifu projektā iekļauj vismaz šādu informāciju:

31.1. Optiskās šķiedras pakalpojumu ierosinātās tarifu vērtības un ierosināto tarifu spēkā stāšanās datumu atbilstoši 1.pielikumā pievienotajai formai;

31.2. Optiskās šķiedras pakalpojumu apjoma prognozi 5 gadu laika periodam atbilstoši 2.pielikumā pievienotajai formai;

31.3. Optiskās šķiedras pakalpojumu ieņēmumu prognozi 5 gadu laika periodam atbilstoši 3.pielikumā pievienotajai formai;

31.4. Optiskās šķiedras pakalpojumu peļņas vai zaudējumu aprēķinu 5 gadu laika periodam atbilstoši 4.pielikumā pievienotajai formai.

VII. Piekļuves tarifu projekta iesniegšanas un apstiprināšanas kārtība

32. Piekļuves tarifu projektu sagatavo katru gadu līdz 31.augustam.

33. Satiksmes ministrija divu mēnešu laikā no tarifu projekta iesniegšanas dienas apstiprina piekļuves tarifu projektu, ja piekļuves pakalpojumu tarifi aprēķināti atbilstoši tarifu aprēķināšanas metodikai.

34. Piekļuves tarifu projekta izvērtēšanas laikā pakalpojumu sniedzējs var iesniegt tarifu projekta labojumus un papildinājumus.

35. Ja piekļuves tarifu projektā ierosinātie tarifi neatbilst tarifu aprēķināšanas metodikai, Satiksmes ministrija sagatavo argumentētu atteikumu un iesniedz to pakalpojumu sniedzējam. Ņemot vērā atteikuma argumentāciju, pakalpojumu sniedzējs sagatavo jaunu piekļuves tarifu projektu.

36. Apstiprinātie pakalpojuma sniedzēja piekļuves tarifi stājas spēkā 45. dienā pēc piekļuves tarifu projekta apstiprināšanas dienas.

37. Metodiku pārskata Noteikumu 68.punktā un 70.2.apakšpunktā noteiktajā kārtībā.

38. Apstiprināto tarifu aprēķināšanas metodiku un piekļuves pakalpojumu tarifu publicē Satiksmes ministrijas un Pakalpojumu sniedzēja interneta vietnēs.

39. Apstiprinātie pakalpojuma sniedzēja piekļuves tarifi pēc to spēkā stāšanās tiek piemēroti visiem piekļuves pakalpojumiem. Elektronisko sakaru komersantam, kuram apstiprināto piekļuves tarifu spēkā stāšanās dienā ir noslēgta vienošanās par piekļuves pakalpojuma ierīkošanu un iznomāšanu, ir tiesības trīs gadu laikā no apstiprināto piekļuves spēkā stāšanās dienas piemērot tādus piekļuves tarifus, kādi norādīti noslēgtajā vienošanās.

VIII. Noslēguma noteikumi

40. Pakalpojumu sniedzējs veic nodalītu grāmatvedības uzskaiti par piekļuves pakalpojumiem un reizi gadā pēc gada pārskata sagatavošanas iesniedz Satiksmes ministrijai zvērināta revidenta ziņojumu par izmaksu uzskaiti atbilstoši noteiktajām prasībām.